

Bezpieczne wakacje

Państwowa Inspekcja Sanitarna
województwa łódzkiego

Bezpieczne
wakacje

Bezpiecznie na stońcu

Bezpiecznie w upale

Bezpiecznie nad wodą

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Bezpiecznie w lesie

Bezpiecznie na talerzu

Państwowa Inspekcja Sanitarna
województwa łódzkiego

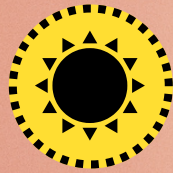

Bezpiecznie na słońcu

Złote zasady ochrony skóry

regularnie
kontroluj znamiona
u lekarza specjalisty

unikaj słońca
między
11:00 a 16:00

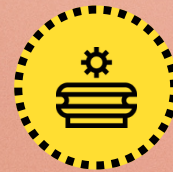
wybieraj odzież
zakrywającą
ramiona

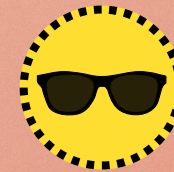
stosuj kremy
z filtrem SPF

noś nakrycie
głowy zakrywające
kark i uszy

unikaj
korzystania
z solarium

noś okulary
przeciwśłoneczne
z filtrem UV

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny, Ministerstwo Zdrowia, Akademia Czerniaka

Bezpiecznie na słońcu

ABCDE czerniaka

Czerniak jest nowotworem złośliwym skóry.

Cechy charakterystyczne, które pomagają w rozpoznaniu czerniaka, określane są za pomocą kryteriów ABCDE:

A

asymetria,
np. znamię
„wylewające” się na
jedną stronę

B

brzegi poszarpane,
nierównomierne,
posiadające
zgrubienia

C

czerwony, czarny,
niejednolity kolor

D

duży rozmiar,
wielkość zmiany
powyżej 6 mm

E

ewolucja, czyli
postępujące zmiany
zachodzące
w znamieniu

Bezpiecznie w upale

ogranicz przebywanie w pełnym słońcu

pij dużo wody, najlepiej niegazowanej

pamiętaj o lekkich, regularnych posiłkach

stosuj kremy z filtrem UV

pamiętaj o nakryciu głowy i okularach przeciwsłonecznych z filtrem

unikaj wysiłku fizycznego – może doprowadzić do odwodnienia, utraty minerałów, przegrzania organizmu lub udaru cieplnego

nie zostawiaj dzieci i zwierząt w samochodzie, temperatura może sięgnąć tam nawet 60°C!

unikaj alkoholu – odwadnia organizm

noś jasną, lekką i przewiewną odzież – wspomogą właściwą termoregulację

jeśli nie musisz – nie wychodź z domu

Udar słoneczny

zwykle ciężkie
odwodnienie

głęboka ciepłota
ciała może
przekroczyć 40°C

zaczerwienienie
twarzy, skóra
gorąca i sucha

zawroty głowy,
omdlenie, splątanie,
majaczenie

pacjent może być
nieprzytomny,
wstrząs

odwodnienie
lekkiego stopnia

głęboka ciepłota
ciała 38–40°C

obfite pocenie się

pragnienie,
nudności, wymioty,
splątanie, ból głowy

pacjent czuje się
słabo lub zemdłał

Wyczerpanie cieplne

Bezpiecznie w upale

Pamiętaj o wodzie!

Objawy odwodnienia:

pragnienie

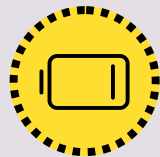
ból głowy

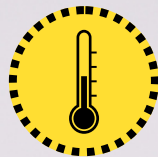
duszności

złe samopoczucie

zmęczenie

zaburzenia
termoregulacji

Najlepiej pić czystą wodę. Róbmy to regularnie i małymi łykami. Optymalnie jest pić ok. 2–2,5 litra wody dziennie, w zależności od płci i stanu zdrowia. Aby uniknąć odwodnienia, pijmy nie tylko wtedy, gdy odczuwamy pragnienie.

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie nad wodą

korzystaj z kąpieli
tylko
w dozwolonych
miejscach

nie skacz
(zwłaszcza na
głowę) do
nieznanej wody

zachowuj zalecany
dystans

słuchaj ratownika

nie wchodź do
wody po alkoholu

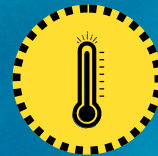
dbaj
o bezpieczeństwo
innych

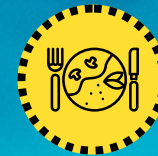
nie przeceniaj
swoich umiejętności

nie wypływaj na
materacu daleko
od brzegu

nie wbiegaj
rozgrzany do
wody

nie pływaj
bezpośrednio po
posiłku

zakładaj kapok na
łódce, kajaku,
rowerze wodnym

Bezpiecznie nad wodą

Serwis Kąpieliskowy

to portal informacyjny o jakości wody w kąpieliskach, zawierający wykaz wszystkich kąpielisk wyznaczonych uchwałami rad gmin, oznakowany na mapie Polski.

Po wybraniu kąpieliska na mapie Polski z listy lub przy pomocy wyszukiwarki jest możliwy odczyt pełnej wersji raportu zawierającego m.in. dane dotyczące: jakości wody, infrastruktury kąpieliska, warunków panujących na kąpielisku oraz klasyfikacji profilu kąpieliska.

sk.gis.gov.pl

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Kleszcze

Gdzie występują?

w lasach liściastych
i mieszanych

na obszarach
trawiastych

w gęstych
zaroślach,
paprociach

na terenach zieleni
miejskiej

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Gdzie najczęściej wgrzyzają się kleszcze?

Źródło i więcej informacji:
Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

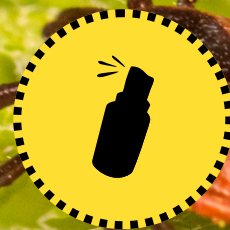
Jak uchronić się przed kleszczem?

Pamiętaj
o odpowiednim
ubraniu - tak, aby
zakryć możliwie jak
najwięcej ciała

wybieraj jasną
odzież, na której
łatwiej zauważysz
kleszcza

stosuj preparaty
odstraszające
kleszcze, zawsze
zgodnie
z dołączoną
etykietą

zawsze oglądaj
skórę po powrocie
ze spaceru

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

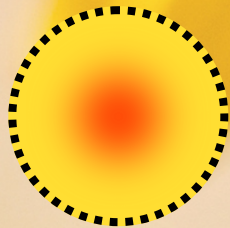
Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Użądlenia przez pszczołę lub osę

W chwili użądlenia
wstrzyknięty jad powoduje:

ból

zaczerwienienie

obrzęk

Dolegliwości te utrzymują się od kilku godzin do doby, wpływ ma na to ilość użądleń, rodzaj owada, indywidualna odporność organizmu.

W przypadku osób uczulonych może dojść do wstrząsu anafilaktycznego.

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Niepokojące objawy po użądleniu:

bladość skóry

spadek ciśnienia
krwi

zawroty głowy

nudności oraz
wymioty

obrzęk języka lub
twarzy

przyśpieszone
czynności serca

wysypka na części
lub na całym ciele

uczucie ściskania
klatki piersiowej

duszność

omdlenie

Ikony: Canva, FlatIcon

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Jak używać repelentów?

Na etykiecie znajdziesz instrukcje stosowania, środki ostrożności, czas skutecznego działania i datę ważności

po powrocie do domu nie potrzebujesz już odstraszać owadów - dokładnie umyj popryskane miejsca

nie używaj więcej, niż zaleca producent

sprawdź, czy któryś ze składników Cię nie uczuła

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Produkty biobójcze stosowane w nieprawidłowy sposób lub kupowane u niezetelnych sprzedawców mogą:

zadziałać nieprawidłowo

stanowić zagrożenie dla zdrowia

Zwracaj uwagę, czy produkt posiada pozwolenie na obrót – czy jest przebadany, bezpieczny i skuteczny. Brak pozwolenia to potencjalne niebezpieczeństwo lub brak skuteczności.

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Barszcz Sosnowskiego

osiąga wysokość do
4-5 m, łodyga
około 10 cm
średnicy

często mylony
koprem lub
arcydzięglem

toksyczną
substancję
produkującą włoski
znajdujące się na
łodygach i liściach
rośliny

charakteryzuje się
baldaszkowatymi
kwiatostanami
koloru białego oraz
wielkimi liśćmi

kontakt
z barszczem
Sosnowskiego,
w połączeniu
z promieniami
słonecznymi, może
wywołać dotkliwe
poparzenia

Bezpiecznie na świeżym powietrzu

Wścieklizna

Jak rozpoznać chore zwierzę?

domowe zwierzęta
stają się agresywne
i nieufne

dzikie zwierzęta,
wbrew swojemu
instyktowi nie boją
się człowieka

ślinotok

wodowstręt

Jeżeli podejrzewasz, że miałeś kontakt z chorym zwierzęciem, natychmiast skontaktuj się z lekarzem w celu podania odpowiedniej szczepionki.

Jeżeli to możliwe, postaraj się zabezpieczyć zwierzę tak, aby nie miało kontaktu z innymi osobami i aby można było przeprowadzić odpowiednie badania.

Nigdy nie wiesz, czy zwierzę, które Cię ugryzło, jest zdrowe!

Grzyby

podstawowe zasady bezpieczeństwa

nie zbieraj grzybów, jeśli ich nie znasz

do koszyka wkładaj grzyby, co do których jesteś pewien

jako początkujący grzybiarz zbieraj tylko grzyby rurkowe

unikaj grzybów zbyt małych – trudno rozpoznać, czy są blaszkowe czy nie

nie podawaj grzybów małym dzieciom

nie przyjmuj rad od przygodnych grzybiarzy

nie kupuj grzybów z nieznanego źródła

nie korzystaj z foliowych reklamówek

Bezpiecznie w lesie

Bąblowica

powodowana przez larwy tasiemca, które uwalniane są z kałem zakażonych psów i lisów

trudna do zdiagnozowania z powodu długiego okresu bezobjawowego

żywicielem pośrednim pasożyta jest człowiek

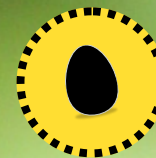
Drogi zakażenia:

bliski kontakt ze zwierzętami, w tym głaskanie i pielęgnacja

brudne ręce

spożycie skażonej jajami żywności lub wody

Zawsze myj owoce leśne przed spożyciem!

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

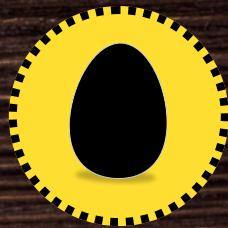
Bezpiecznie na talerzu

Salmonellozy

Człowiek może zakazić się poprzez:

spożycie żywności
zanieczyszczonej
bakteriami Salmonella

spożycie produktów
żywnościowych
pochodzących od
zwierząt zakażonych
(mięso, jaja, mleko)

używanie skażonego
sprzętu kuchennego,
maszyn do produkcji
żywności

Zachorowaniom na salmonellozy
można zapobiec dzięki:

przestrzeganiu
podstawowych zasad
higieny przyrządzania posiłków

dezynfekcję pomieszczeń
i przedmiotów, z którymi stykał
się chory

Źródło i więcej informacji: Główny Inspektorat Sanitarny

Bezpiecznie na talerzu

Czerwonka bakteryjna (szigelozja)

Objawy i przebieg choroby:

obfita i wodnista biegunka

często gorączka

czasami nudności i wymioty

Źródła zakażenia:

Zawsze człowiek. Zakażenie następuje na drodze pokarmowej, w wyniku kontaktu z chorym, nosicielem lub przez zanieczyszczone wydalinami zakażonych osób produkty pokarmowe, przedmioty codziennego użytku, czy też wodę. Również muchy mogą mechanicznie przenosić zarazki na swoim ciele, na przykład z odchodów na jedzenie i wodę.

Jak zapobiegać?

przestrzegać podstawowych zasad higieny przyrządzania posiłków

Bezpieczne
wakacje

Opracowanie:

Oddział Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej
Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Łodzi

www.gov.pl/wsse-lodz

Wojewódzka Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna w Łodzi

Państwowa Inspekcja Sanitarna
województwa łódzkiego